

การประเมินอภิมานรายงานการประเมินกับสภาพความสอดคล้องของสถานศึกษาพอเพียง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา

Meta Evaluation Report Assessing Compliance with Condition of Sufficiency
School under The Office of Chachoengsao Primary Educational Service Area

ฉัตรกนก ศรีธรรม, พงศ์เทพ จิระโร, สมศักดิ์ ลีลา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อประเมินอภิมานคุณภาพของรายงานการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง เพื่อศึกษากระบวนการประเมินสถานศึกษาพอเพียง และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินสถานศึกษาพอเพียง กลุ่มตัวอย่างเป็นรายงานผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 และเขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 64 เล่ม เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินสถานศึกษาพอเพียง แบบสอบถาม ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการประเมินสถานศึกษาพอเพียงและแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินสถานศึกษาพอเพียงวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยาย การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 และเขต 2 ภาพรวมคุณภาพรายงานทุกมาตรฐานอยู่ในระดับดีเยี่ยม การสังเคราะห์ผลการประเมินพบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 และเขต 2 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาในระดับรายด้านการประเมินแล้วพบว่า รายการการประเมินอยู่ในระดับดีมากทั้ง 5 ด้าน การวิเคราะห์เปรียบเทียบพื้นที่ตั้งแตกต่างกัน มีคะแนนผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และช่วงเวลาที่ได้รับการประเมินที่แตกต่างกัน มีคะแนนผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การประเมินอภิมาน/ การประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง / โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 และเขต 2

Abstract

This research aims to do meta evaluation on quality of reports evaluating schools organizing learning activities and managing according to philosophical principles of sufficient economics or sufficient schools and study the process of evaluating sufficient schools and study opinions of stakeholders of sufficient school evaluation. The sample group was 64 reports evaluating schools organizing learning activities and managing according to philosophical principles of sufficient economics or sufficient schools affiliated with Chachoengsao Primary Educational Service Area, Area 1 and Area 2, Academic Year 2012. The research instrument included meta evaluation of sufficient schools and interviews with stakeholders on evaluation of sufficient schools. Data were analyzed using descriptive statistics, one-way ANOVA. Quantitative data content was analyzed.

The research results were as follows. meta evaluation on quality of reports evaluating schools organizing learning activities and managing according to philosophical principles of sufficient economics or sufficient schools affiliated with Chachoengsao Primary Educational Service Area, Area 1 and Area 2. Overall, quality of the reports was excellent. Synthesis of evaluation results showed that means and standard deviation of the data analysis of schools organizing learning activities and managing according to philosophical principles of sufficient economics or sufficient schools affiliated with Chachoengsao Primary Educational Service Area, Area 1 and Area 2 was at a very good level. When each aspect was considered, the evaluation report was at a very good level in all aspects. Analysis of different locations showed significantly different results of schools organizing learning activities and managing according to philosophical principles of sufficient economics or sufficient schools. Different evaluating time showed different results of schools organizing learning activities and managing according to philosophical principles of sufficient economics or sufficient schools with statistical significance of .05

Keywords : meta evaluation / evaluation of schools organizing learning activities and managing according to philosophical principles of sufficient economics or sufficient schools / schools affiliated with Chachoengsao Primary Educational Service Area, Area 1 and Area 2

บทนำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาในการดำรงชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส ชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทย มาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และเพื่อให้ทุกภาคส่วนของสังคมไทยดำรงอยู่ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้เสนอให้มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อขยายต่อความคิดและเชื่อมโยงขยายผลที่เกิดขึ้นจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่างหลากหลายซึ่งทุกภาคส่วนได้นำมาประยุกต์ใช้ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นไปในลักษณะเครือข่ายและการระดมพลังจากทุกภาคส่วน ได้แก่ 1) เครือข่ายด้านผู้นำทางความคิด 2) เครือข่ายด้านประชาสังคม 3) เครือข่ายด้านสื่อมวลชนและประชาชน 4) เครือข่ายด้านสถาบันการศึกษา 5) เครือข่ายด้านองค์กรภาคธุรกิจเอกชน 6) เครือข่ายด้านองค์กรภาครัฐ 7) เครือข่ายด้านวิชาการ และ 8) เครือข่ายด้านสถาบันการเมือง จะเห็นได้ว่าแนวคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกนำไปบูรณาการใช้กับทุกภาคส่วนสำหรับกระทรวงศึกษาธิการก็ได้จัดทำยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดการด้านศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชน และประชาชนคนไทยให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก จากวิกฤตปัญหาของชาติทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในอดีตที่ผ่านมา รัฐบาลได้น้อมนำหลักปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 76 และมาตรา 83(1) และกำหนดเป็นกลยุทธ์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9, 10 และอยู่ใน ยกร่างฉบับที่ 11 ด้วย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สถานศึกษา เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา โดยมีขอบข่ายการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาโดยขณะนี้มีความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนคือคณะทำงานบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนได้จัดทำหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ ในทุกระดับ

เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังวิธีการคิดและการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้คุณธรรมนำความรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนให้ก้าวหน้าไปพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการยังมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนที่ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา หรือสถานศึกษาพอเพียง ซึ่งในแต่ละเขตพื้นที่จะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลการดำเนินโครงการโรงเรียนที่ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา หรือสถานศึกษาพอเพียงในแต่ละปี

แต่ในปัจจุบันยังไม่ได้มีการประเมินคุณภาพของการประเมินโครงการโรงเรียนที่ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา หรือสถานศึกษาพอเพียง เพื่อหาข้อสรุปและคุณภาพเพื่อเป็นการตรวจสอบหรือตัดสินคุณภาพของการประเมิน และการประเมินที่นิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบันคือ “การประเมินอภิมาน” (Meta-evaluation) จากความสำคัญของการประเมินดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความตระหนักและสนใจในการหาคุณภาพของการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง โดยการประเมินอภิมาน เพื่อเป็นการตรวจสอบและตัดสินคุณภาพของการประเมินต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินอภิมานคุณภาพของรายงานการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง
2. เพื่อศึกษากระบวนการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง
3. เพื่อศึกษาสภาพความสอดคล้องในการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้จะแบ่งการวิจัยออกเป็นทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ รายงานผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 64 โรงเรียน และการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาจากประชากรทั้งหมด ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตอนที่ 2 ศึกษากระบวนการดำเนินงานการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานการประเมิน คือ ผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 64 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนของผู้ประเมิน ผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 และเขต 2 ประเภท ละ 64 คน จำนวน 256 คน

ตอนที่ 3 ศึกษาความสอดคล้องในการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่โรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 64 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนของผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 และเขต 2 โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 64 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ 1) แบบประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง 2) แบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษากระบวนการดำเนินงานการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 2 คือ แบบสอบถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการประเมิน เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสภาพความสอดคล้องในการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 3 นี้มีแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อและข้อเสนอแนะที่มีต่อการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพรายงานโดยใช้เกณฑ์การประเมินอภิมาน ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน 30 เกณฑ์ โดยในแต่ละเกณฑ์จะประกอบด้วยเกณฑ์พิจารณาจำนวน 6 ข้อ โดยระบุถึงการมี (1 คะแนน) หรือไม่มี (0 คะแนน) แล้ววิเคราะห์ผลการประเมิน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป นำเสนอโดยสถิติบรรยาย คือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุดและการแปรผล

2.2 หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านการประเมิน

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลการประเมินคุณภาพการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียงจำแนกตามพื้นที่ตั้ง ระดับชั้นที่เปิดสอน ขนาดโรงเรียน และช่วงเวลาที่ได้รับการประเมิน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

2.4 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและข้อมูลนวัตกรรมของสถานศึกษา

3. วิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยทำการสรุปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อแปลความ ตีความจากการจัดกลุ่มสาระตามหัวข้อการสอบถามโดยแบ่งเป็น 2 ประเด็น คือความคิดเห็นต่อการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง และข้อเสนอแนะต่อการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียงโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปเป็น 4 ตอนคือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินอภิมานการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสังเคราะห์ผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ตอนที่ 3 ข้อมูลกระบวนการการดำเนินการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ตอนที่ 4 การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินอภิมานการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง

ผลการประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และเขต 2 ภาพรวมคุณภาพรายงานผลการประเมินทุกด้านจัดอยู่ในระดับดีเยี่ยม เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่ามาตรฐาน

ด้านการใช้ประโยชน์ (Utility Standards) อยู่ในระดับดีมาก ส่วนมาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) และมาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) จัดอยู่ในระดับดีเยี่ยม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสังเคราะห์ผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง

2.1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 รองลงมาตั้งอยู่ในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

2.2 ผลการประเมินผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และเขต 2 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาในระดับรายด้านการประเมินแล้วพบว่า รายการการประเมินอยู่ในระดับดีมากทั้ง 5 ด้านดังนี้ โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ รองลงมาคือด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา รองลงมาคือด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

2.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง จำแนกตามพื้นที่ตั้ง ระดับชั้นที่เปิดสอน ขนาดของโรงเรียน และช่วงเวลาที่ได้รับการประเมิน

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง จำแนกตามพื้นที่ตั้ง พบว่า พื้นที่ตั้งแตกต่างกัน มีคะแนนผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง จำแนกตามตามระดับชั้นที่เปิดสอน พบว่า ระดับชั้นที่เปิดสอนแตกต่างกัน มีคะแนนผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงจำแนกตามขนาดโรงเรียน และช่วงเวลาที่ได้รับการประเมิน พบว่า ขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีคะแนนผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงไม่แตกต่างกัน ส่วนช่วงเวลาที่ได้รับการประเมินที่แตกต่างกัน มีคะแนนผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษากระบวนการการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง

3.1 กระบวนการการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ด้านผู้ประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละประเด็นพบว่า ระดับการปฏิบัติในด้านของผู้ประเมินอยู่ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ คณะผู้ประเมินรายงานตรงตามสภาพความเป็นจริง และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาทักท้วงหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมตามความเหมาะสม รองลงมาคณะผู้ประเมินให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษา และคณะผู้ประเมินมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียง ตามลำดับ และคณะผู้ประเมิน สอบทานข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การตรวจเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3.2 กระบวนการการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ด้านการเตรียมรับการประเมินของสถานศึกษาในด้านการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละประเด็นพบว่า ระดับการปฏิบัติในด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในด้านการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีนโยบายร่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี รองลงมาสถานศึกษามีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน และบริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ และสถานศึกษามีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3.3 กระบวนการการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละประเด็นพบว่า ระดับการปฏิบัติในด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดทำเครื่องมือและวัด และประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือจัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนการสอนและมีแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ ทุกระดับชั้นตามลำดับ

3.4 กระบวนการการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละประเด็นพบว่า ระดับการปฏิบัติในด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรม/ชมรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือมีกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ และสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3.5 กระบวนการการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละประเด็นพบว่า ระดับการปฏิบัติ ในด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในด้านการพัฒนา บุคลากรของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้ เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ ขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และติดตาม ผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริม การดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับและประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษา ดูงานแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3.6 กระบวนการการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรม การเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ในด้านผลลัพธ์ความสำเร็จของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละประเด็นพบว่า ระดับการปฏิบัติ ในด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในด้านผลลัพธ์ ความสำเร็จของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ คุณลักษณะของสถานศึกษา พอเพียง รองลงมาคือผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ และบุคลากรของสถาน ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.7 ผลจากการศึกษากระบวนการการประเมินโรงเรียน ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียงโดยใช้แบบสอบถาม ปลายเปิดซึ่งสามารถสรุปได้เป็นประเด็น ดังนี้ในกระบวนการ การประเมินสถานศึกษาพอเพียง ในภาพรวมสามารถสรุป กระบวนการการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงได้ว่าสถานศึกษาที่จะเข้ารับการประเมิน สถานศึกษาพอเพียงจะต้องศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับตัวชี้วัด ในการประเมินเพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมิน รวมถึง นำคณะครูไปศึกษาดูงานสถานศึกษาพอเพียงที่ผ่านการประเมินแล้ว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการเตรียมรับการประเมินสถานศึกษา พอเพียง และประเด็นก่อนที่สถานศึกษาจะได้รับการประเมิน หน่วยงานต้นสังกัดของมีการเตรียมความพร้อมหรือให้ความรู้ ก่อนที่สถานศึกษาจะได้รับการประเมิน ในภาพรวมสามารถสรุป ได้ว่าก่อนที่สถานศึกษาจะเข้ารับการประเมินสถานศึกษาพอ เพียงนั้นทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้จัดให้มีการอบรมเพื่อ สร้างความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้ารับการประเมิน

โดยจัดทำเป็นเอกสารคู่มือเพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปเป็นแนวทาง ในการเตรียมรับการประเมินสถานศึกษาพอเพียง

ตอนที่ 4 ข้อมูลจากการศึกษาสภาพความสอดคล้องใน การประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์

ข้อมูลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง ได้ศึกษารวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการ ประเมินสถานศึกษาพอเพียงโดยได้สรุปเป็นประเด็นตามแนวคำถาม ในแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมิน โรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง ดังนี้

4.1 จากการสัมภาษณ์ในคำถามที่ว่า “จากการประเมิน สถานศึกษาพอเพียงท่านคิดว่ามีประโยชน์ต่อสถานศึกษา ของท่านหรือไม่ ถ้ามีประโยชน์อย่างไร” ได้ข้อสรุปดังนี้จากการที่ สถานศึกษาได้เข้ารับการประเมินสถานศึกษาพอเพียงมีประโยชน์ เป็นอย่างยิ่งต่อสถานศึกษา เช่น เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน รวมถึงผู้ปกครองในชุมชนมีความตระหนัก และมีความรู้ความเข้าใจในการน้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตจริงได้ดียิ่งขึ้น และการประเมิน สถานศึกษาพอเพียงมีประโยชน์คือ โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตร และ แผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นวิธีการที่ส่งผลถึงตัวผู้เรียนโดยตรงทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจ ได้อย่างลึกซึ้ง

4.2 จากการสัมภาษณ์ในคำถามที่ว่า “ท่านคิดว่าก่อน การประเมินสถานศึกษาพอเพียงและหลังการประเมินสถานศึกษา พอเพียง สถานศึกษาเปลี่ยนไปในทิศทางใด และเปลี่ยนแปลง อย่างไร” ได้ข้อสรุปดังนี้ หลังการประเมินสถานศึกษาพอเพียง ทำให้ผู้บริหาร ครู รวมถึงชุมชนได้มีความตระหนักที่จะนำหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้มากขึ้น อีกทั้งยังทำให้ สถานศึกษามีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้นเนื่องจากทั้งครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนต่างเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนา สถานศึกษาให้พัฒนาตามแนวสถานศึกษาพอเพียง และสถานศึกษา มีการพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมเนื่องจากการประเมิน สถานศึกษาพอเพียงเป็นการประเมินที่ครอบคลุมครบทุกด้าน ทำให้สถานศึกษาพัฒนาในทุกๆ ด้าน

4.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในกระบวนการการประเมินสถานศึกษาพอเพียง ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องจัดทำคู่มือในการประเมินสถานศึกษาพอเพียงให้แก่โรงเรียนที่จะต้องเข้ารับการประเมินในระยะเวลาที่รวดเร็วมีใช้ก่อนการประเมิน แต่ไม่ก็เดือนจะทำให้สถานศึกษาเตรียมความพร้อมไม่ทันในการประเมิน และผู้ประเมินสถานศึกษาพอเพียงควรจะแจ้งให้สถานศึกษาทราบก่อนมีการประเมินอย่างน้อยล่วงหน้า 2 เดือนเนื่องจากว่าในการประเมินสถานศึกษาพอเพียงนั้นตัวชี้วัดเยอะมากทำให้เตรียมไม่ทัน

จากการสัมภาษณ์และการไปสำรวจสถานศึกษาพบว่าสถานศึกษาในแต่ละแห่งยังมีการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินการสถานศึกษาพอเพียงอย่างต่อเนื่องและจากการการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินสถานศึกษาพอเพียงนั้น พบว่า ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา รวมถึงผู้นำชุมชนให้ความสำคัญกับการประเมินประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง ในภาพรวมผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยการประเมินอภิมานการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปรายตามประเด็นที่น่าสนใจและควรอภิปราย ดังนี้

1. ผลการประเมินอภิมานรายงานการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง ตามเกณฑ์มาตรฐานของ สตฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1974) ซึ่งประกอบด้วย 4 มาตรฐาน 30 เกณฑ์ โดยแต่ละเกณฑ์จะประกอบด้วยเกณฑ์พิจารณา 6 ข้อ ซึ่งมีการระบุถึงการมี/ไม่มีในแต่ละเกณฑ์พิจารณา จากนั้นจึงนำมาคำนวณเป็นคะแนนในแต่ละเกณฑ์เพื่อการแปลผลคุณภาพงานประเมินนั้น พบว่า ภาพรวมคุณภาพรายงานผลการประเมินทุกมาตรฐานจัดอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม อาจเนื่องมาจากกลไกการประเมินครั้งนี้มีการประเมินตามขั้นตอนของการประเมินซึ่งทำให้ได้มาถึงการควบคุมคุณภาพของการประเมินอันอาจนำไปสู่การพัฒนาทฤษฎีและวิธีปฏิบัติทางการประเมิน (Smith, 1978 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545, หน้า 174) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่ามาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์

(Utility Standards) อยู่ในระดับดีมาก ส่วนมาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) และมาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) จัดอยู่ในระดับดีเยี่ยม แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายเกณฑ์การประเมินแล้วพบว่าผลการประเมินของเกณฑ์ข้อ U7 การรายงานทันเวลา ข้อ P1 การเน้นความสำคัญด้านบริการ อยู่ในระดับต่ำกว่าระดับดี อาจเนื่องมาจากเกณฑ์การประเมินที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีหลายเกณฑ์ ประเมินที่จัดเป็นการประเมินอภิมานเชิงความก้าวหน้า (Formative Meta Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินในขณะที่การดำเนินโครงการหรืองานวิจัยยังไม่เสร็จสิ้น แต่ในรายงานผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง นั้นเป็นผลที่ได้มาจากการประเมินที่ดำเนินการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว การรายงานผลการประเมินก็จะรายงานตามหัวข้อที่ทาง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนด เป็นผลให้เกณฑ์การประเมินบางข้อไม่สามารถที่จะรายงานได้ จากการประเมินผู้วิจัยใช้วิธีการประเมินอภิมานเชิงสรุป (Summative Meta Evaluation) เป็นผลให้สารสนเทศการประเมินในบางเกณฑ์อาจไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ได้ ผลการประเมินอภิมานในบางเกณฑ์จึงอยู่ต่ำกว่าระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุวิมล ร่องงามิข (2549, หน้า 38) ที่กล่าวว่า คุณภาพของประเมินอภิมานขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่รายงานและร่องรอยหลักฐานที่สะท้อนถึงกระบวนการปฏิบัติงาน แหล่งที่มาของข้อมูลต้องมีความเพียงพอ ตรงประเด็น และถูกต้องกับสภาพจริง

2. การสังเคราะห์ผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผล การประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 และเขต 2 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาในระดับรายด้านการประเมินแล้วพบว่า รายการการประเมินอยู่ในระดับดีมากทั้ง 5 ด้านดังนี้โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ รองลงมาคือด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 0.30) รองลงมาคือด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น อาจเป็นเพราะในช่วงปี พ.ศ. 2549-2553 ผู้บริหารสถานศึกษาได้เข้าร่วมโครงการที่สำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 4-5) คือ หลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สำหรับผู้บริหาร

การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างเข้มข้น ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องได้รับการประเมินคุณภาพเป็นรายบุคคลในเรื่องการวางแผน การปฏิบัติงาน และผลของการขับเคลื่อนการรองรับการกระจาย อำนาจด้วย จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนัก และ เห็นความสำคัญของการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการประเมินอภิมานรายงานผลการประเมินโรงเรียน ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 และเขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาไปเป็นแนวทางในการ เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรม การเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง สำหรับการประเมินครั้งต่อไป อีกทั้ง ยังสามารถนำเกณฑ์การประเมินไปประยุกต์ใช้กับการประเมิน อภิมานการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และ บริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง ภายในเขตพื้นที่ได้

2. ผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และ บริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 และ เขต 2 ในแต่ละด้าน มีผลการประเมินที่แตกต่างกันซึ่งโรงเรียนต่างๆ สามารถศึกษา และนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา เพื่อให้ผลการประเมินโรงเรียน ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงมีคะแนนที่สูงขึ้น

3. ผลการเปรียบเทียบโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีคะแนน ผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง สามารถนำข้อมูล จากการวิจัยไปพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ ภายในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีผลการประเมิน ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

4. สถานศึกษาควรนำผลการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรม การเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงพอเพียง ไปใช้ในเชิงปฏิบัติ เช่น การจัดทำ โครงการ การจัดการฝึกอบรม การจัดศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพ ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอนและด้านผู้บริหาร โดยหน่วยงานต้นสังกัด ควรให้การส่งเสริมทั้งในด้านวิชาการและงบประมาณสนับสนุน เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งระบบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าเกณฑ์การประเมินรายงาน บางเกณฑ์ไม่สามารถประเมินรายงานได้ครอบคลุม จึงควรมีการ ปรับแก้เกณฑ์การประเมินให้มีความสอดคล้องกับงานที่จะประเมิน เพื่อให้งานวิจัยมีคุณภาพ

2. ควรศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการประเมิน โรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงพอเพียง ที่อยู่ ในจังหวัดอื่นๆ ด้วย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่หลากหลายมากขึ้น

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 และเขต 2 ที่ได้รับรายงานการประเมินโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียงพอเพียง ปีการศึกษา 2555 เท่านั้น ดังนั้น ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในสถานศึกษาที่ได้รับการประเมิน ในปีการศึกษาอื่น เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ตรงตามสภาพจริงมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. 2541. **ทฤษฎีใหม่:มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิด**. เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการปราชญ์ เพื่อแผ่นดิน : ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ. กรุงเทพฯ: สถาบัน พัฒนาข้าราชการพลเรือน สถาบันนโยบายการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. 2550. **การพัฒนารูปแบบการประเมิน หลักสูตร: การประยุกต์ใช้การประเมินอภิมาน**. ปริญญา นิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและ พัฒนาหลักสูตรบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เทวิน ศรีสองเมือง. 2551. **การพัฒนาแบบเครือข่ายการจัดการ การเรียนการสอนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิสา ชูโต. 2538. **การประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ: พี.เอ็น. การพิมพ์.

- นิตยา เหมือดโธสง. 2543. การส่งผ่านตัวกลางเชิงสาเหตุของปัจจัยด้านนักเรียน ด้านครู และด้านโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์: การวิเคราะห์ห่อถักงานวิจัย. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนติ เฉลยวาเรศ. 2541. การประเมินอภิมานการใช้แบบจำลองซิปในการประเมินโครงการการศึกษา. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย; และวรรณิ เจตจำนงนุช. 2548. รายงานการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- ประเวศ วะสี. 2542. เศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางประชาสังคม: แนวพลิกพื้นเศรษฐกิจสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- พีรภา บุญเพลิง. 2550. การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงศ์เทพ จิระโร. 2553. เอกสารประกอบการสอน วิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา. ชลบุรี: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตนะ บัวสนธ์. 2550. ทิศทางและอาณาบริเวณการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิลาสินี พรหมรัตนศิลป์. 2551. การศึกษารูปแบบการดำเนินงานในโรงเรียนต้นแบบตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: การวิจัยพหุกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณวิสา กิจสนธิ. 2552. การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2545. ทฤษฎีการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2550. การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2556 เข้าถึงได้จาก <http://www.sufooschool.net/>
- สิรินทรพร วงศ์พิรกุล. 2552. การติดตามและประเมินกระบวนการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติในสถานศึกษา: การประยุกต์วิธีการประเมินแบบผสมผสาน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ติรกานันท์. 2545. การประเมินโครงการ: แนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สุวิมล ว่องวานิช. 2549. ประเภท ขั้นตอนของการประเมินอภิมานและคุณสมบัติของนักประเมินอภิมานในการประเมินอภิมาน วิธีวิทยาและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. 2544. เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรินี้ได้เบื้องพระยุคลบาท. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2541. วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไสว บุญมา. 2543. เศรษฐกิจพอเพียง : ภูมิปัญญาชาติไทย. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิ่ง.
- อมรรัตน์ พันธงาม. 2543. การพัฒนากระบวนการประเมินแฟ้มผลงานและการใช้ประโยชน์จากผลการประเมินแฟ้มผลงาน: การประยุกต์ใช้การประเมินอภิมาน. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัด และประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- Owston, R. D. 2000. A Meta-evaluation of Six Cases Studies of Web-based Learning. A Paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association. New Orleans. Available Online: <http://www.edu.yorku.ca:8080/~rowston/aera2000html>.
- Scriven, M. S. 1991. Evaluation Thesaurus. London: Sage Publications.
- Stufflebeam, D. L. 1974. Meta-evaluation. n.p.